

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Bécsz évre.....	24 kor. (12 fr)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy órára.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennapi
korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Csütörtök, július 21.

Fölületesség.

Kolozsvár, július 21.

Közgazdasági kérdéseink az ország közvéleményében érdeklődésre nem találnak. A legfontosabb kérdések, amelyek anyagi jelentőségüknek és horderejüknél fogva más országokban megmozgatják a közvéleményt, nagyszabású tudományos fejtegetésekre, gazdasági egyesülések alaposan megokolt állásfoglalásaira, a nép nagy tömegei véleményének megnyilvánulására vezetnek, nálunk teljesen hidegen hagyják a közvéleményt, amely nemcsak nem ért gazdasági kérdésekhez, de azok iránt nem is érdeklődik, hanem teljes közönyt viseltetik minden olyan ügy iránt, amelynek nincs pikáns személyi vagy legalább is közjogi vonatkozása.

Hogy más példát ne említsünk: itt van a közös, vagy önálló vámterület nagy kérdése. Világos és magyarázatra alig szorul, hogy nincs kérdés, amely annyira belevágná a nemzet nagy rétegeinek legvitálisabb érdekkörébe, mint ez. S mégis mit tapasztalunk? Azt, hogy az ország közvéleménye ezzel a nagy, eminens jelentőségű kérdéssel alig foglalkozik, a saját a kérdésnek tisztán közjogi vagy politikai oldalait fejtegeti — nagy fölületességgel, a parlamentben pedig ugyanezeket a kérdéseket mélyítik ki — még nagyobb fölületességgel.

Szinte hihetetlen, hogy 1897. óta, amióta egyfolytában előtérben van az Ausztriával fennálló vámviszonyunknak egyik vagy másik irányban való eldöntésének problémája, tehát immár hetedik esztendeje a vámharcnak, nem vállalkozott semmiféle politikai párt, semmiféle gazdasági egyesülés, semmiféle tudományos testület arra, hogy az ország közvéleménye előtt feltárja a kérdés összes gazdasági peripeciáit, feltárja a mai helyzetet szemben az önálló vámterülettel, elvontan a kérdésről jelentkező hátrányait s kiegészítve ezen előnyöknek s hátrányoknak az összes termelési ágak, de meg a termelésen kívül álló fogyasztók szempontjától való súlyát és viszonyla-

tát, bebizonyította, gazdasági adatokkal bizonyította volna be, hogy quid consilii Magyarország közgazdasági helyzete szempontjából.

Azt reméltük hogy ezen a helyzeten, a keleti közönyösség s a velünk született tünyság ezen elviselhetetlen állapotán az új párt megalakulása fog változtatni. Ezt két okból reméltük és kellett remélnünk. Az egyik az, hogy az új párt programjának leglényegesebb, szinte egyetlen pozitív része, de minden esetre egyetlen új eleme az önálló vámterület felkarolása, a legkevesebb tehát, amit hihettünk, az volt, hogy ez a párt a parlament poronáján való első megjelenését arra fogja felhasználni, hogy ennek a programpontjának helyességéről az egyedül lehetséges mert egyedül meggyőző módon, t. i. a kérdés gazdasági szempontokból való tárgyalása útján fog iparkodni az ország közvéleményét meggyőzni.

A másik körülmény, amelyért bizhattunk abban, hogy végre a kérdés a maga igazi gazdasági jellegével fog az országgyűlés elé kerülni, az volt, hogy hiszen a pártnak Magyarországnak négy éven át volt miniszterelnöke a vezére, akinek kormányzati ideje fele azzal telt el, hogy Ausztriával a kiegyezési kérdéseket tárgyalja, akinek tehát feltétlenül számos igen nyomós tapasztalást kellett abban az irányban szereznie, hogy miért tekintendő Magyarországra nézve az önálló vámterület egyedül üdvöztetőnek. Annál is inkább, mert hiszen Bánffy-nak a vámkérdésben való Pálfordulását épen csak úgy lehetett megérteni és kimagyarázni, hogy az Ausztriával folytatott tárgyalások révén jutott arra a meggyőződésre, miszerint Magyarország gazdasági érdekei a vámközösség keretében nem biztosíthatók.

Nos, a Bánffy parlamenti bemutatkozása után el kell mondanunk, hogy reményeinkben alaposan megalatkozunk és a csalódásnak ezt az érzetét nem oszlathatta el a tegnapielőtti beszéd sem.

Kimerítően a vámkérdésnek ő is csak közjogi oldalával, az 1899: XXX. t. c. interpretációjával foglal-

kozott, amelyet ellenzéki pártjaink annak akadályául tekintenek, hogy a kormány kereskedelmi szerződéseket köthessen, illetve ezekre irányuló tárgyalásokat folytathasson. Holott a harcnak ezt a modorát mi — akik gazdasági meggyőződésből vagyunk hívei az önálló vámterületnek — teljesen elhibáztatnánk tartjuk. Nem azért nem szabad kereskedelmi szerződéseket kötni, mert ezt az 1889: XXX. t. c. tiltja, hanem azért nem, mert a magyar törvényhozás még a vámkérdésben nem döntött, már pedig az ország gazdasági érdekei követelik a vámközösség megszüntetését s így kiárják azt, hogy a vámközösségi alapon kereskedelmi szerződések köthessenek.

Ami tehát bebizonyítandó s ami az országnak ad oculos volna demonstrálandó, az nem az 1899: XXX. t. c. korlátozásainak helytállósága — mert ez az országot vajmi kevésbé érdekli — hanem az, hogy az önálló vámterület az egyedüli megoldás, mely hazánk gazdasági jövőjét biztosítani képes. Azt az ország sohasem fogja megérteni, miért ne lehetne az 1899: XXX. t. c. dacára kereskedelmi szerződéseket kötni, ha ezt az ország érdekei egyébként megkívánják — hiszen végre minden törvényt meg lehet s ha az ország érdekei kívánják, meg is kell változtatni —; míg ellenben azt az ország igen jól megértene, hogy kereskedelmi szerződéseket azért ne kössünk, mert ezeket Ausztriával együtt mint egységes vámterület akarják megkötni, holott a mi gazdasági érdekeink a vámterületi elkönyvitést parancsolólag követelik.

Csak hogy — ez a szomorú — ellenzékünk vezéralakjai kitűnően tudják törvényeink közjogi oldalait interpretálni, kitűnően tudnak a törvények sérthetlenségéről tirádákat elszavalni, de gazdasági érvekkel egy közgazdasági állásfoglalást megokolni — ehhez igen kevesen s alig értenek. Ezt bizonyította be igen szomorú precizitással Bánffy is, amikor az önálló vámterület létesítésének szükségét kezdte tárgyalni.

Beszédének ebben a részében

rámutatott arra, hogy ő a közös vámterület hátrányát szembeszökően abban tapasztalta, mikép a külföldön megjelenő gazdaság-statisztikai munkálatokban ezen vámelegység folytán Ausztria mindig Magyarországgal együttesen mint egységes egész jelentkezik, míg a nagy államok, de még a legkisebb Balkán-országok is ezen kimutatásokban mint külön egységek jelentkeznek, addig Magyarország mindig Ausztriával együtt mint egységes egész jelenik meg. Mivelhogy pedig oda-künn főleg a külföld gazdasági viszonyai s így főleg gazdasági statisztikái iránt érdeklődnek, ennél fogva hazánkat állandóan Ausztriával együtt látják megjelölni, így azután Magyarországot külön államiságáról nem is szereznek tudomást.

Hát ez mind igaz s kétségkívül baj is. Sőt nem tagadjuk, ez is lehet egy szempont a vámkérdés mikénti megoldásánál. De semmi esetre sem lehet döntő, semmi esetre sem lehet komoly, semmi esetre sem lehet olyan szempont, hogy egy olyan ellenzéki pártnak, amely főleg az önálló vámterület hirdetésével alakult meg, olyan vezére, aki az országnak négy éven át volt miniszterelnöke, a mikor az ország színe előtt először indokolja meg a vámkérdésben elfoglalt s egész politikai multjával homlokegyenest ellenkező álláspontját, ezt azzal a szemponttal indokolhatná meg.

Végére is igaz, ha Magyarország gazdasági érdekei az önálló vámterületet kívánják meg, ha ez — mint mi valljuk — nem árt a mezőgazdaságnak, egyedül képes az ipart s a kereskedelmet föllendíteni, akkor ezen nyomós okok s egyedül nyomós okok mellett figyelembe jöhet az a — hogy is mondjuk — hiusági szempont is, a melyre Bánffy ráutalt. De ha igaz lenne, a mit Hieronymi állít, hogy a magyar mezőgazdaságnak nélkülözhetlen előfeltétele, prosperitásának mellőzhetlen kelléke az osztrák vámentes piac, ellenben iparunkat a bruck-marcheggi vámsorompó nélkül is ki lehet fejleszteni, ha ez mind igaz volna — a minthogy kétségkívül nem az — akkor meg

kellene maradnunk a közös vámenterület mellett még akkor is, ha ennek folytán a külföld tévedésből nem csak gazdaságilag, de politikailag is egynek nézne Ausztriával.

Vagyis Bánffy fontosnak hegyezett ki egy olyan szempontot, amely nem az és viszont hallgatással mellőzte a fontos szempontokat. Tőle nem ezt vártuk mi, nem ezt várta az ország közvéleménye. Ha mint Magyarország miniszterelnöke, aki letárgyalta és megkötötte az osztrák kormányval egy kiegyezést, négy esztendőn át a közös vámenterületnek csak azt a hátrányát tudta felfedezni, hogy a statisztikai kimutatásokban mint egységes szerepelünk, akkor erre az a válaszuk, hogy ehhez nem kell miniszterelnöknek lenni, ezt azok is tudják, a kik nem állottak a magyar kormány élén. S ha az ő tapasztalatai midőssze erre terjedtek ki, vagy ha tapasztalatai olyan természetűek és súlyúak, hogy közülök ez a statisztikai szempont mint domináló jegecedik ki, akkor az ő további állásfoglalása nem érdekel s az ország előtt is teljesen közömbös lehet, mert az olyan államférfi, a ki a Bánffy helyzetében csak annyit tapasztalt, hogy ezen tapasztalatait félretelva, első szereplésénél ezt a hiusági szempontot tartotta feleltendőnek, vagy oly tájékozatlan gazdasági kérdésekben, vagy oly mértékben fölületes, hogy az ország gazdasági küzdelmeiben komoly tevékenységére nem számíthat,

Ezért tett a Bánffy beszéde egy csalódással gazdagabbá.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 20.

— Meddig tartanak még az ülések?

Jóformán egyébre sem kíváncsiak a folyosón az emberek. Tömeges statisztika akad, mindegyik más napot jelöl meg a nyári szünet kezdetéről. A legvalószínűbb számítás, hogy augusztus 10-én végre lesz a vitának. Ma már itt van ismét gróf Apponyi Albert is, aki eljött a záróbeszédét megtartani. Szombat előtt azonban alig lesz erre alkalma.

omlana a sok könny a szeméből, mint a sűrű záporos s elmosná, egészen elmosná a lehetetlen multat....

Csakugyan peremetezni kezdett, míg ezeket elámodta; egyszerre felébredt, feljött s szétnézett álmos szemekkel a szobában. Virágait nem vette észre, mert a kaput hallotta csattanni. Egy ember jött nagy léptekkel a homokos úton — levélet hozott, a levél messziről fénylett, a pecsét is látta, már akkor futott a veranda lámpájához — kora zuhogni kezdett teljes erővel az eső s nem jutott eszébe visszafordulni, hogy a nyitott ajkakkal beszívott gyönyörűségeket lássa....

Hónapok óta egyebet se tett, teste, vártá kerülné az áldást s most meg sem hallotta, hogy dübög ki a csatornából a víz, hogy pacsolkaja a kövér zápor a veranda bádorg fedelét.

Most csak a szívét hallotta vadul zakatolni, azt hitte ott benn zuhog, talán a fergeget.

A küldönc már rég elment s ő még egyre ott állott a lámpa mellett és közepéről kezdte olvasni, a mint írva volt:

— Ez a levél nem is tudom mi akar lenni, mert méltatlanság nem szolgát (de miért?) bocsánatot nem remél, (pedig megadta volna) és bucsuzás sem szer-tne lenni (mégis az jajl)

Voltaképpen csak rövid kivonata azoknak a gondolatoknak, melyek bennem forogtak a mai napon s a melyek következtében az önmaga jövője felett végtelenül el van keseredve a maga — talán levetett és kiutasított barátja, ki soha többé nem lát.... s a neve aláírva teljesen, határozottan....

Az elején egyéb is volt, nem birta újra olvasni, csak ezeket a részleteket ismételte százszor is, bár csak félig értette s ez annál rosszabb volt....

Valami szorított a torkát, égette a szemét jobban, mint a tűz, ezek pedig a várva-vart.... könnyek voltak....

Madame Chrizanthème.

Tavaszi szarazság.

(Allegoria.)

»Legnagyobb fájdalomunk mindig azon forrásból foly, melyből leginkább jóllakhatnánk gyönyörűséggel....»

Ez nem akart.

Hiába gyűlték gyakori sőtét fellegek a láthatárra, néha zengett is, az ég ajján sebes cik-cakkokban villámok futottak által, úgy csöngtek ilyenkor a fekete fellegrojtók kerekén, mint holmi óriás gyászdrapéria. Hanem a gyász nem volt igazán teljes, mert könnyek nem jelentek....

Egy asszony, aki álomkötől élt és ábrándokból tapálkozott, naponta bolyongott virágos kertjében....

Szerette lelki világát azok életéhez hasonlítani.

Valaki egyszer ugys mondotta: olyan a szívünk nyugalma is, mint a maga kerteskéje. Még ma teljes virágjában diszlik benne az érzelem, csupa szín, derű, illat, boldogság mindenütt. Aztán jön egy váratlan csapás és porba veri a legszebb bimbókat, meghajítja a legerősebb törzset. Most virágai eső után sávárogtak és ő maga tuláradó szívérzelmével egy zokogásra vágyott.

Nem viharra vártak, amitől szó esett, hogy porba szokta verni az érzékeny bimbókat; áldásos, lassú, jótékony esőre. Széled, megnyugtató csendes zokogása.

Pedig mindakettő késett.

S a villámok csak cikáztak az ég alján. A fájdalomak néha hirtelen elsorították az ábrándozó szívét, de hol maradtak a jótékony esőcseppek, a — könnyek?

El voltak rejtve a jövőnk titkosztos gyászdrapériáiba, a fellegfoslányokba — bizonyára....

Ha kertjébe ment s letépett egy »Grätschen« virágot, azt megkérdezhetette pusztá szokásból, ugye tudott hinni neki: szeret? szívből? színből? kicsit? cseppet sem?... mindig az jött ki határozottan: »cseppet sem!« De hát azon meg nem lehetett sírni.

Hiszen az a legkevesebb baj. Minek is szeretné?... Mire volna az jó neki?

Ez az igazi szarazság, mikor nem szól semmit, csak néz, p-r-sz-s, éget napsugaras szemével és ha jól esik is a melegség, nagyobb pusztítást visz véghez minden viharok. Mikor fog esni?... Mikor?...

Mikor fog szólni valamit, csak egy szót, tagyosat, hideget, a mi ezt a nagy, sok forró-ágot leűtse, hogy a rekker-ösg-ből páráképződés lehessen és elől hlassanak a könnyek.

Sokszor hitte már: Na most! Tán most, ha csak egy pillanatra magunkra maradtak a villámok már ott cikáztak a napsugaras szemekben, haragos szorítással fojtak olykor át balkeze-uklóját, hogy szinte feljajdult a fájdalomtól, de már a másik pillanatban édesen, megfogó simította végig mindkét kezével, de hogy tudott rosszal mondani — jót meg nem volt szabad....

Eppen úgy játszott vele, mint künn a szesz-lyes tavaszi szél a rügybe borult lombokkal; himbálta, kéjesen rezgettette, megforóztotta napsugárra, hogy szinte lankadt tőle minden.

Hogy sokszor keservében azt kívánta: bár törne, zuzna össze ruindent inkább a vihar, csak ne ez az örökös egyforma, bosszantó játszi enyelgés....

Meguntatók ti is ugyebár kedveseim a sok szeszélyeskedést? — kérdezte estenden virágait, ha kicsit előlt a szél és ha hiába nezett egy irányba, sokáig ablakából messze, messze....

Fellegeket látott csak, sőtét árnyakat, amik nem jósoltak semmi bizonyosat....

— Ugy-e csüggedtek, bágyadtak vagytok ti is drágaságaim? Szépséges fehér jázmin bokram, karszó, sugar liliomok. Sövé-rozjátok ugy-e az áldás-hozó esőt, a meg-könnyebbült fellegek záporát. Csukott ajkak-kal várjátok ugy-e, de szinte látom, mint nyilvának csókra a kelyhek, mint innátok möhön be a csipekkel. K pótolni a sok mulasztást, hány napig tartó eső kellene most, hogy ne legyetek oly szomjasok?

Mindezekre a bohó kérdésekre a virágok válasza csupán a bóbdító jlat volt, melyet annál fűszeresebben ontottak, minél forróbb volt az este s reménytelenebbek a fellegek.

Iyenkor legjobban szeretett a pázsitra lepihenni és c-u-ott szemekkel hosszan, melyen elmémodni valami tündér mesét, a mit nem is egészen ő kombinált ki, de szerepeltek benne mind a virágai, ezek a jázmin bokrok, ezek a sorba ültetett lilomok, melyeknek ő volt az őrző Argirisza. Valaki pedig jött lassan: lopni, nem lehetett tudni: virágot, esőket, — azt akart, látványgyen lépegetve jön az aranyalma után, mint a mesében Tündér Ilona, de ő nem tündér és éppen nem hívják Ilonának....

Mikor már egészen közel érte, rákiált: megálly! ne vétezz többet, add vissza, a mit ellopált, a szivemet, — tudod, hogy nem én rendelkezhetem vele.... add vissza a nyugalmamat és ne taposd le a legszebb, legártatlanabb érzelmeket, melyek utadban nyilnak....

Erre a rabló, a ki nem tündér és nem Ilona, megállna, küssé menne ha vala, talán át is érezné, milyen igazat mondtak itt neki és megalázódna, (érdre hullana s ugy csuszna lábához bocsánatért....

Oh milyen jó lenne, szép lenne az a hatalmas, föllemes rabló, — térdelve lehajtott fejjel éppen előtte. Milyen boldogan simitana végig makacs, kezény fejét, melyet végre is igába hajtott most.

Mind a két kezét oda tartaná az ajkai elé, bár eddig soha sem engedte megcsókolni s végre fölemelne dacos állát s talán azt is végig simitná, aztán... aztán.... ráborulna és.... sírna.

Előbb csak pár könnyet, mint az esti harmat, a mi most kezd hullni, aztán többet, többet. — Suttogva panaszolni is lehetne közben neki: látod milyen rég tehetet volna, miért voltál olyan megátalkodott, olyan kökemény szívű, Te drága, Te haszontalan drágaság, Te.... És aközben ugy

TARCA.

Árnyak az éjben.

A városban ködfelhők imbolyognak,
Cak néha tört a hold világa át
És három férfi ráncos homlokára
Ontotta sápadt, rezgő sugarát
A három férfi ment....

S beszélt az egyik:

Meddó maradt minden küzdésem itt,
Szenvedtem, türelm s lelkesedtem: vége!
Oh! most már többé semmi nem hevít.
Szerettem szívem lángoló tűzével,
Daloltam s küzdtem szent eszményekér',
Megförtém! Jégközöny dermeszti lelkem,
Arcom redős, fakó, fehér....

S felelt a másik szilaj, vad haraggal:
Bolond, ki úgy él, mint te, jó barát!
Bolond, ki balga eszmékért hevülve,
Koplat, sorvadva annyi éven át.
E kornak élj, e kornak kell dudo'nod
Vérforraló, kéjes melodiát.
A szépet, szentet köpd le és a piszkot,
A bűnt szeresd, a sárt imádd!.....

A harmadik némán, lezárta ajkakkal
Sohajra sirta minden bánatát.
A sóhaj szállt egy barna lányhoz messze:
„Csak érted járom ezt a golyótát....“
S az első busan, földre szegzett szemmel
A járdán kussó árnyakon mereng

És szól:

Ugy-e az árnyak elmosódnak,
Ha fent a hajnal feldereng?.....

Némán igent intettek mind a hárman
És elveszték a sűrű éjszakában.

Péterdi Andor.

Elnök: Perczel Dezső.

Naprendben a civilista tárgyalása.
Bakó József azzal kezd, hogy nem szavazza meg a civilistát. Vázolja a földmívelő nép mai szomorú állapotát, utal a tanítók, a papok helyzetére, mindenütt csak panaszt hall, mindenütt csak a megélhetéssel küzdeknek és a kormányban van szíve látva ezeket ilyen jövőképűt előállni. Szólok lelkiismeretét akarja megnyugtani, amikor kijelenti, hogy nem szavazza meg a civilistát. Ő a nép között el látja a nyomort, elszorul a szíve, mikor a viskók belsejébe tekint, ahol bűzhöd levegőben, piszkos rongyokba burkolt éhes gyermekeket lát és arra gondol, hogy az osztrák császár udvara fényének emelésére ezektől a nyomoroktól kényszerít két milliót. Ausztria fölemelési iparunkat, kereskedelmünket, fölemelési az udvartartás költségeit.

Ez a javaslat tisztán osztrák érdekeket szolgál, nem fogadja el. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a kormány utasítsa a javaslat visszavonására és tegyen előterjesztést, hogy a 2.000.000 korona hiányzó iskolák felépítésére, a tanítók, papok helyzetének javítására fordítsassék. (H. lyelés és baloldali.)

Ráth Endre: Nem állhat meg helyén a miniszterelnök kijelentése, hogy a dinasztia mindig együtt érez a magyar nemzettel, mert 67-ől kezdve a történelem egész más bizonyít. Megesküdt a király a magyar alkotmányra, megesküdt arra, hogy udvartartását Magyarországon is berendezze, ma pedig még mindig csak eskü maradt ez az eskü, de nem lett megtartva. A dinasztia nem ragaszkodik a magyar nemzethez. Törvényeket is csak akkor tart meg, a mikor újabb és újabb áldozatra van szükség, a mikor újabb és újabb áldozat kell a bolond magyartól. (Ugy van! a baloldalon.) Valahányszor a nemzet jogos kívánságait a király elé járult, valahányszor a királytól esküt kellett követelnie, mindannyiszor ellentétbe került a dinasztia.

A nemzeti akarat mindig a dinasztia akarata alatt kénytelen meghunyászkodni. Szomorú szegényes állapotok ezek! Államunk utján mindig a dinasztia állott. Mindazokat az intézményeket, melyek a külföld előtt tanultak mutatnak államunknak, a dinasztia közzé tette. Míg a népoktatásnál a legnagyobb erővel küzdünk a magyarosításért, a legnagyobb igyekezettel veri bele a sváb gyereke a tanító, hogy ezt a nyelvet tanul meg, mert nem az a te anyanyelvod, mit anyától tanulsz, hanem a mi a magyar állam nyelve, addig a hadseregnek germanizálnak, elnyomják a magyar fluban a nemzeti önérzetet, tönkre teszik a sváb gyermeknél a magyar tanító munkáját, visszakergetik ahoz a nyelvhez, melyet az iskolába került. Ha beletétele a költségvetésbe, szomorúan konstátálják, milyen kevés az az összeg, mely a népoktatási intézmény fejlesztésére van felvéve.

Minden kulturális, minden gazdasági, minden ipari intézmény megnyitja az ország népének mai szomorú állapotát, csak a hadsereg és a király nem. Azzal a kéressel fordul a dinasztiahoz, tekintsen mind ezekre a szomorú állapotokra, álljon el ettől a követelésétől, fordítsa a két milliót kulturális céljaira. (Helyes és baloldali.)

Kecskeméthy Ferenc a tudósal hallgatásait karhoztatja. Eszébe jut a párisi állatkert, valahányszor ezt a csöndes, hallgató mameluk csoportot szemlélte. Egy krokodil-csoportot látott ott lomhán sütkérezve a napon, még csak nem is pislantott egyet. A közönség kíváncsi volt, hogy élnek-e ezek a szörnyek. A gyermekek kavicokkal dobálták, de mivel a kavicok hátukra érték, nem is reagáltak. Egyszer aztán egy kő az egyik állatot érzékenyebb részén találta, akkor megmozdult.

Ilyen a tudósal is. Egy lomha krokodilcsoport. Hallgatnak, nem reagálnak, de ha egyszer egy-egy fűs elevenen találja, akkor megmozdulnak, de csak a másik oldaluk fordulnak. (Derűlt és baloldali.) A civilistájánál is hallgat a jobboldal, de aztán jön ismét egy chlopi-i hadparancs és fel fog ébredni mély álmából, de csak kitorli az álmot szeméből és újra elalszik. A jobboldal nem tekint az ország gazdasági helyzeté, nem tekint az ipar, a kereskedelem pangására, megszavaz mindent vakon, öntudatlanul. A javaslat osztrák érdekeket szolgál, nem fogadja el. Hosszabbban kívánja azonban álláspontját megindokolni, szünetet kér.

— Az elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet után.

Kecskeméthy Ferenc folytatja beszédét és kijelenti, hogy megszavazná a civilistát, ha az nemzeti érdekeket szolgálja, így azonban csatlakozik Apponyi Albert gróf határozati javaslatához.

Györgyfalvi Domokos szóval fel ezután a javaslat ellen.

Pozsgay Miklós a földmívelésügyi minisztert interpellálja meg az iránt, hogy intézkedik a takarmány-export ellen.

Ezzel az ülést véget ért.

Száz év — ezer év.

— Budapesti munkatársunktól. —

A jövő hónap 11-ik napján lesz száz éve annak, hogy az osztrák császárt napok. Forcsa kis jubileum lesz ez. Nem csatlakozunk belőle sok hűhót maguk az osztrákok sem. A közelmúlt napokban megírta a lapok, hogy maga Ferenc József, mint osztrák császár kikérte magának, hogy az osztrák császárság százéves jubileumi napját másképpen is ünnepeljük, mint egyházi ünnep. Az osztrákoknak különben sincs jubiléum. A császári háttér valószínűleg megfogadta a közönséget. Nem lesz ucai felvonulás, vígkorhajó, néppünnyel, történelmi emlékmű. A templomokban a papok lemorzsolnak egy-ke imát; élneklik a

„Te deum laudamus“-t. Ezzel napirendre térnek egész Ausztriában a százéves osztrák császárság emléktünnepé fölött.

Miért is ünnepelnek ezt az évfordulót? Vajjon a történelmi fejlődés természetes folyamata közben alakult-e ki az osztrák császárság? II. Ferenc császár, miután a régi német-római császárság régóta illuzióvá vált és semmi értelme, még kevesebb jelentősége volt, elérkezettnek látta az időt, hogy felvegye az osztrák császárság címet. Nem parlament, nem a népek képviselője, nem egy nagy történelmi esemény nagy alkalmát adta meg az osztrák császárság és utódainak az új címet. Hanem a korona, amely közel állt és a korona által ki nevezett férfiak jöttek össze a Bécs mellett levő Badenben és ezeken a tanácskozáson maga Ferenc császár elnököl. Eredménye az volt, hogy a császár egy pántst adott ki, amelyben önmagát nevezte ki osztrák császárnak. Akár kellett a népek, akár nem: a pántst kiadta. És ettől fogva osztrák császároknak nevezik az osztrák uralkodókat.

Milyen más — ezzel szemben — az ezer esztendő óta tudólik fényben ragyogó magyar szent korona, Szent István koronája. Bizonyára nem a régiség adja meg a koronának a fényt, hanem a nagy dicsőség, amely a korona fényéhez hozzájárul. Maga a királyi cím a népek közhajálból származott. Újogva tudózták a regenerator szent Istvánt, a mikor a pápától kapott koronát a fejére tette. S az ezer esztendő történelmében a magyar szent korona fényében a magyar nemzet századok folyamán védbástyája és ledöntöhetlen védőrája volt a keresztény civilizációnak.

A magyar nemzet vérével védelmezte Európát a veszedelmek ellen, a melyek a hatalmas Keletről fenyegettek. Száz meg száz dicsőséges csatában, még dicsőségesebb harcokban állt részen a nemzet és vértét és harcolt Európa és a keresztény civilizáció érdekében. Ezer esztendő történelmi eseményeiben, önfeláldozó harcaiban fejlődött naggyá és tündöklővé a magyar szent korona fénye.

A pogányság lektüzdésétől egész a „Vitam et sanguinem pro rege nostro“-ig mindig a magyar királyi korona fényét gyarapította a magyar nemzet. A királyhűség mint vezérlő elv vonult át nemzetünk és népünk történetében. Akármilyen veszedelmek fenyegették is a királyt és a királyságot, a magyar nemzet hűségén, bátorságán és önfeláldozásán mégis megtört az mindig.

— És mi az eredménye?

A százéves osztrák császárság a magyar királyságot fölülírta. És a magyar királyság minden érdeke kénytelen meg hátrálni az osztrák császárság érdekei elől. Ezer esztendő dicsőségének multja ennek a királyságnak és ennek a népek nem tudta kivívni azt, hogy legalább külön magyar udvartartása legyen. Éppen most folyik a tusa a nemzet képviselő testületében a magyar udvartartásról és az osztrák császárság magyarországi exponensei váltig erősitgetik, hogy a nemzetnek csak fizetnie kell az udvartartás költségeit, de arra nincs joga, hogy külön magyar udvartartást is követeljen. A százéves osztrák császárságnak van Bécsben udvartartása és azt az összeget is Ausztriában költik el, melyet a magyar nép fizet az udvartartásához. Az ezeréves Magyarországnak boldognak kell lennie, ha népének adóját, mely udvartartás címen gyűlik egybe, Ausztriában költik el. Neki csak fizetési kötelezettségei vannak; jogaink nincsenek. És az osztrákok a maguk ismert puff székében azt állítják, hogy ez rendben van nem is képzeltető más-képpen.

Az a különbség a százéves osztrák császárság és az ezeréves magyar királyság között. Valóban szegényünkre válik, hogy történelmi dicsőségünk nem tudta eddig kivívni jogait.

A most folyó vita talán mégis előbbre viszi valamivel a külön magyar udvartartás dolgát. Nem várható a kérésnek végleges megoldása, mert a kormány makacsul elzárkózik a nemzet jogos követelményei elől. De lehet, hogy lendületet ad az eszmének, amely idők folyamán kifjldhetik és végre-valahára győzelemre jutnak.

A japán—orosz haborn.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 20.

Véglegesen meg lehet állapítani, hogy az a hír, mintha július 11-én a japánok harmincezer embert veszítettek volna, nem más, mint mese, a melyet az oroszok oda-haza terjesztettek, hogy az egyre veszedelmesebb váló néphangulatot valahogy lecsillapítsák.

Nagy numerussal akartak imponálni a türelmetlen orosz népek.

Ugy látszik, az orosz kormányban erre szüksége volt már. De akárhogyan várta is a világ a hír megerősítését, az csak késett és ma már az orosz távirati ügynökség is legalább annyit kénytelen bevallani, hogy a japánoknak Port-Arthur előtt július 11-iken ezenedett veszteségeiről pozitív jelentések nincsenek.

Ellenben pozitívnek látszik az a jelentés, a mely Londonból érkezik és mely arról szól, hogy Kellert tábornok, a ki — mint már előző számunkban jelentettük — vasárnap éjjel a japánoknak motinizingi hadállása ellen indult, sokkal nagyobb véréseget szenvedett, mint a miyenről az első hírek számoltak be. A japánok félkör alakban állva foglalták el a magaslatokat. Eleintén úgy tettek, mintha csakugyan megtele volna. Az éj sűrű és ködös is volt, a mi a hadicselnek még kedvezett is. Néhány hadállást a japánok el is hagytak, hogy az oroszok tévedése annál nagyobb legyen. Reggel felé, a mikor a köd eloszlott, egyszerre minden oldalról megámadtak az oroszok, hogy azok — noha vitézül ellentálltak — mégis kényszerülve voltak hátrálni.

A Matien szorosért vívott harc teljes tizenhárom óráig tartott, de eredménye az volt, hogy a japánok megint a szoros birtokába jutottak, míg az oroszok visszavonultak a Liaojang felé vezető úton. Ilyenformán Kellert tábornok kísérlete a legnagyobb mértékben kudarcra végződött. Ezt a véreseget az oroszok már aligha tagadják le, mert Kuropatkin főhadvezér maga jelenti azt a cárnak e hó 16-iki kelettel.

Ebben a jelentésben, természetesen kissé enyhítve, de azért eléggé világosan, részletesen számol be az orosz hadvezér az orosz vállalkozás kudarcáról, belefogalva Kellert tábornok jelentését is. Ebben bevallja, hogy nincs ugyan biztos tudomása a szenvedett veszteségek nagyságáról, de eddig annyit megállapíthatnak már, hogy több mint ezer embert vezettek a muszkák. Liaojang veszedelméről is érkeznek a mai napon hadi tudósítások. Ott is igen nagy veszedelemben forognak az orosz csapatok.

Az oroszok Kuroki hadseregének jobb szárnyától tartanak leginkább. Ott is — mint már előző számunkban szintén kifejtettük — félkör alakban állnak a japánok megerősített hadállásokban az orosz főereget előtt. Kuroki haderegének jobb szárnya Saimaciból az é-zaki úton halad előre és ott várják az igazi mérkőzést. Port-Arthur ostromáról a mai napon kevés haditudósítás érkezett.

Orosz részről mindössze csak annyit híresztelnek, hogy az erősséget bevehetnek lennek tartják, még most is és hogy a muszkák erősen bizakodnak az ellentállás sikerében.

Budapestre ma a következő táviratok érkeznek:

London, július 19.

A mai hajórajt táviratilag utasították, hogy haladéktalanul siessen a Vörös tengerre. Az indiai hajórajt ugyanilyen parancsot kapott. Hivatalos körökben a helyzetet igen komolyan mondják s úgy vélekednek, hogy Oroszország fejét veszítette és nem tudja, hogy mit teszen.

London, július 19.

Az orosz önkéntes flotta garázdálkodásának ma meg volt a következménye, a mennyiben minisztertanácsot tartottak. A tanácskozás eredményét titokban tartják.

Tientsin, július 19.

Dasicsától északra, Pucsaosze mellett három napig tartó nagy csata volt, mely a japánok teljes győzelmével végződött. A japánok elkeseredett küzdelem után az oroszokat összes hadállásukból kivetítették s elvágták az orosz sereg balszárnyának visszavonulási útját.

London, július 19.

A Pucsaosze melletti nagy harcban az oroszok mintegy 1400 embert veszítettek és nagy rendetlenségben vonultak Haiszong felé.

1904. július hó 15-ével új előfizetést nyitottunk az „UJSÁG“-ra.
Július 15-től aug. 15-ig 2 korona.
Szeptember 2 korona.
Félévre 12 korona.
Kérjük azokat a t. c. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése lejárt, hogy az „UJSÁG“ megrendelését minél előbb megújítani sziveskedjenek.

Füldőre utazó előfizetőinknek az „Ujság“-ot pontosan utána küldjük, azonban a cím pontos beküldését kérjük.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, július 21.

Kolozsvár — nyáron.

Izzó, főlött levegőben, süppedő aszfaltot járunk most a kánikulás napokban. A várost irthagyja minden éj kézláb ember: ki divatból, ki tüdőből céjzából és igazán csak azok vannak itthon, akik: nem törődnek a divattal és szeretik ezt a várost, hát nem mennek el sehova; meg azok, a kik elmennek, de ezer és egy ok miatt nem mehetnek el.

Hat ezekről az itthonmaradottakról: karok és szóni most, egy azok közül, a kik a második kategóriába sorozhatók, de némi jóakarattal az elsőbe is.

* A tenniszszőrők.

Nagyon természetes, hogy az itthoniak reggel és este a sétatér hűvös lombjái között töltik el a forró napokat. A reggel esti természetesen a korai hat órát érthetjük.

Ilyenkor már benépelednek a tennisz pályák, jökdévt friss és eleven leányokkal és fiukkal, a kik vidáman számolgatják a „gém“-eket és a világ sorából itt csak az érdekli őket, hogy visszaadassák a labdákat az ellenfeleiknek. S így meg és nyoc, kilenc óráig, amikor a jó öreg nap már erősen tüzi le sugarait a könnyű-ruhás játékosokra és kergeti őket haza a — reggeliző asztalhoz.

S ezután elcsöndesedik a nyári társadalmi élet — délután 16 óráig. Ozsonna után újból találkozhatunk a küzdőtérben, míg csak be nem alakul. Akkor aztán fáradtan hazatérnek a tennisz pályák hősei és hősnői, hogy másnap reggel újból kezdjék elől a harcot. Ez a sport itt Kolozsvárról óriási hódításokat tett. Ezelőtt négy-öt évvel alig 1—2 pályán kultiválták ezt a sportot, ma csupán a sétatérben vagy hat pályán, a Tornavivódában is talán ugyanannyin és egy csomó magányaralban is helyet kapott a tennisz-pálya, mely így legalább a nyáron is együtt tartja azokat, akik télen a korcsolyapályán, a bálteremben vagy a zsúrokon adnak egymásnak találkozót.

Röviden: a tennisz-pályák elsőrangú szórakozó helyekké váltak Kolozsvár társa-

dalmi életében és talán még veszem majd magamnak azt a fáradságot is, hogy össze-egyezzem Kolozsvár tenniszszőrő leányait és asszonyait. Igaz, hogy ezzel kiderülne az is, hogy kik maradtak itthon ebben a forró, meleg nyáron: de mindenesetre már most konstátalom, hogy a közöndő névsorban szereplő hölgyek, részben már visszaérkeztek, részben pedig ezután fognak csak elutazni.... Ennek elismerésével azt hiszem nem követek el indiskréciót....

* Az uszodái élet.

De természetesen még ezzel nem merül ki teljesen Kolozsvár nyári élete. Hiszen a perzselő hőség elől az uszodák hűs hullámaiba is elmenekülhetünk. Vágre — így mondta nekem valaki — a szegény embernek egybe sincs nyáron, mint az a kis fürdés. Ha azonban erről, mint társadalmi kérdéstről kellene írnom, hát bizony csak azt konstátálhatom, hogy az erősebb nem képviselői szívesen hűsölnek a „csobogó hullámok“ között.

Mert hogy a hölgyek miként élnek az uszodákban, arról nem adatott meg, hogy beszámolhassak. A Diána fürdő uszómesterét ugyan megakartam már e tárgyban interjúolni, de a derék uszómester zárkózottabb volt, mint — mondjuk — a galaci konzul és sehogysem mutatott hajlandóságot arra, hogy a „nő életéről az uszodákban“ kimerítő és részletes felvilágosítást adjon. Csak diszkrétan mosolygott és sokatmondóan hanglejtotta:

— A mi hivatásunk nehéz, de nemes. Legyen az ur is uszómester és megtudja mindent!

De hogy miként hatolhatnánk be az uszómesterség misztériumába és hogy miként szereshetők meg egy uszómesteri kvalifikáció, arról sehogysem akart felvilágosítást adni.

Igy tehát a hölgyeknek nincs mitől tartaniuk. Az uszoda intimitásai egyelőre még titokban maradnak s névsorral csak akkor fogok szolgálni, ha mégis sikerül fel fog az uszómesteri kvalifikációt megszerzenem. (A kollegám azt mondják, hogy arra valószínűleg több hivatásom van, mint a jelenlegi foglalkozásomra.)

* A sétatérben.

A mi valóban gyönyörű sétatérünk centralizálódik most az egész élet. Mint említettem, a tennisz pályák zöme is ott van, de azonkívül a kioszk is kínál néhány kis szórakoztatót.

Délielőtünk azonban csöndes a sétatér is. Ennélfogva a legérdekesebb és a legdiszkrétabb találkozóhelye azoknak, akik azt vallják, hogy a virágnak megittatni abszolút lehetetlen. Estefélén azonban már feltűnő népes és élénk. Katonazás napokon különösen sokakat vonz ki a rező banda. Hogy a korcsolyapavillon se legyen egészen elhagyatva, hát ott van a csónak-főfőlyei tanyá és különösen alkonyat felé élénk szandálmozás folyik, amelyet változatossá tesz egy-egy csónak feloldulása és a vízbe pottyant evezős luickolása, amint kigázol a sekélyes vízből. Különben művészi hajók is részben a nagy és szép pavillon, mert egyik szerelemfűtő piktor barátunk, onnan figyel meg az eszterköleti hűgulatot és állítólag ott a víz perján, valósággal Robinson m. dj-ra eléged — éj-zakánként.

A kioszka pedig most nagyon panaszkodnak a — bakfisk. Mert nyolc óráig ott nincs reá kilátás, hogy élvezhessék ott tün a sétatér friss levegőjét. Mert akkor szedődik az ott vendégzserelő daltársulat előadásra, amit — hiába — leányoknál még eltűnt, a modern nevelési rendszer is. A mamák, papák, menyecskék és ifjú férfiak ilyenkor családi tanácsot tartanak és szépen hazaküldik a család leánytagjait, akik fájdalmas szívvel mennek el, mikor megcsöndül Veress hatalmas baritonja:

— Faj a szívem, majd meghalok u'ánad!

Rossz nyelvek azt mondják, hogy mióta a kiváló népének 80 korára elélt a kolozsvári kir. bűntört járásbíró, az az „Ujság“ban megirt eset miatt — kettőzött fájdalommal éneklte ezt a nótát, a hallgatóságának.

Mindéből pedig világos, hogy a sétatér elsőrangú főfőlye azoknak, akik Kolozsvárt töltik el ezt a meleg nyarat. Mert könnyen megközelíthető szórakozóhelye alig van még Kolozsvárnak. Sőt kerüli helyisége, ahol jobb családok egy-egy vacsorát elkölthetnek és ahol leányok is — mondjuk — lümpolhatnak — épp a daltársulatok miatt, — csupán egyetlenegy van most: a Nagy Gábor korhelyisége, amely természetesen estéről-estére meg is telik most jókedvű társaságokkal.

Mindenki kirándul.

Természetesen vasárnaponként aránylag még a legnépesebb Kolozsvár. Mert az ünnepnap mégis csak nagyobb expedíciókra csábítja az itthon maradottakat.

Immár Kulozs, a mi világfürdők, áll első helyen a kirándulások tekintetében. Ez a kis fürdő most már vasárnaponként tele van kolozsvári vendégekkel.

A kik pedig nem teszik ki magukat a vasut és kocsiakással komplikált kújutásnak, hát felmennek a Hercegovinába, vagy a fellegrvári kis korcsmába. A jó és isten-áldott nép pedig a Hója erdőbe sétál ki már korá reggel, jó étel és italnemekkel felszerelve és visszatér estére jókedvben.

Méresebb társaságok a H i d e g - S z a m o s vadregényes vidékére kocsiznak ki, ahol az öster nézetet ölelben gyönyörködhetnek a Teremtő fenséges munkájában, különösen ha akad valami szellemes okos ciceróné, a ki geográfiai ismeretének bőséges bizonyítékát szolgáltatja a helyiánkok, völgykutanok“ részletes tájékoztatásával.

Talán még Szamosfalvát is becsoroghatnánk Kolozsvár szórakozó helyei közé, ha annak európai kulturáját, modern elő-

haladottságát már személyesen tapasztaltam volna. Mueddigg azonban csak az úton levő csárdáig jutottam el és onnan — hazatértünk.

— Mi a morál?

Mind ezekből pedig az a morál, hogy nem kell éppen elmenni Kolozsvárról, hogy nyaralhassunk. Valahogyan csak el lehet Kolozsváron is túrni a forróságát, a hőségét. Különben e tétel igazolására szolgál az a sok szép villa, a mely a Rákóczy-utal, a Házsongárdot e'lepte. S a-hol ha végig sétálunk, a fakterítések közül bájos leányok mosolyognak ki az utra és ha véletlenül ismerőseink, hát nem sajnálnak a ketrecen át egy szál virággal is megajándékozni bennünket. Mert az bizonyos, hogy nálunk még nincsenek talmi-nyaralók, a kik lefűgönyözött ablakok mögött gubbasztanak és feltékenyen vigyáznak arra, hogy az jó barátok meg ne tudják itthonlétüket. A mit nálunk ellagadni egy kissé bájos is lenne. Mert kicsi város ez még nagyon. Fala — sok tekintetben. De mégis a nagy vidéki város némi előnyeivel. Ami kedvessé tesz nekem és másoknak is a nyaralást itt is — mert nem mehetnek el p. o. a Tátrába. (h)

— (Az árvászéki elnök szabadságán.) Hóry Béla, kolozsvármegyei árvászéki elnök ma, csütörtökön kezd meg nyári szabadságidejét Homoród fürdőn. Az árvászéki ügyeit az elnök szabadságideje alatt Rohonczy Lajos, árvászéki elnökhelyettes fogja vezetni.

— (Megváltoztatott esküdszéki ítélet.) Még a múlt év augusztus havában történt, hogy a marosvásárhelyi kir. törvényszék mint esküdbírószág négy évi fegyházra ítélte Bálint Mártont palotaiállást, mert mostohaapját, Ádám Sindort — mikor feleséget, Bálintné édes anyját részben megmádatá — fejszével úgy fejbe ütötte, hogy az szenvedett sérülései folytán néhány nap múlva meghalt. A kir. ügyész ugyanezért bűnrészesség címén vádat emelt az elhunyt felesége, Ádám Sándorné ellen is, mert a tett elkövetését közbelépés nélkül szóllanul végignézte. Ez alapon az esküdszék Ádámné mint bűnségeit egy évi börtönrre ítélte. Mindkét vádlott semmiségi panasszal élt az ítélet ellen. A kir. Kuria a napokban foglalkozott az ügygel s a tárgyaláson Bálint Mártont semmiségi panaszát, mint alaptalan elutasította, ellenben Ádám Sándorné semmiségi panaszának dr. Katona Béla koronabírószágotiárára helyet adott és vádlottat felmentette a bűnrészesség alól.

A kir. Kurianak ez ítélete eléggé bizonyítja annak a mozgalomnak jogosultságát, mely a mai esküdszéki rendszer életbeléptetésekor oly heves tiltakozással foglalt állást az intézmény behozatala ellen. Mert meg a büntető judikaturában jártas szakértő egyéneknek is gyakran óriási lelkiismereti felelősséggel jár valamely büntetőjogi kérdés helyes eldöntése; mennél inkább kikerülhetetlene és tekintetben a legellentétebb anomáliák a laikus, jogban járatlan s sokszor még az általános műveltség minimumán fókán álló egyéneknek. Hires büntetőfogászok, kik sok évezredes gyakorlatot tudnak e téren felmutatni, nem egyszer hangozták, hogy mennyire nehéz feladat hárítottak rájuk, midőn esküd polgári tisztásgéket teljesítettek. Hogyan le et kívánni már most a nem jogász esküd ektől, hogy el ne tévedjenek a jogtudomány egyes tételeinek hajszálfinom megkülönböztetéseiben, midőn nem csekélyebb dolgokról, mint ember életről vagy halálról, rablásról vagy szabadságról van szó? Ime, most is a legfőbb magyar bíróság adott bizonyosságot az esküdszék sokat károztottat mai rendszerének helytelen voltáról, midőn ellentétes álláspontra helyezkedett egy e sküdszéki határozattal szemben.

— (Jótekonycélu szinelőadás

Kolozsvárt.) Már mint adunk lapunknak arról a jótekonycélu szinelőadásról, melyet néhány városi és helyi színész és műkedvelő e hó 23-án a Tornavivódában fog rendezni. Az előadás főpróbáját a saját képviselői és meghívottak jelenlétében peneken fogják megtartani. A már hirdett műsor most egy újabb ponttal gazdagodott: Tompa Kálmán, a kolozsvári nemzeti színház tagja fogja elszavalni „Rákóczi haza jén“ c. saját szerzeményű költeményét. Az előadás iránt a közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik.

— (Elfogott tolvaj.) Vesélyes tolvajt tartóztatott le tegnap a kolozsvári rendőrség Berk Antal rovtó mutó csavargó személyében, ki B. hadbiztos Fűrdő-utca 5. sz. alatt levő lakásába, hajnáiban, a nyitott ablakon k-resztü bemászott és onnan különböző holmikat, három pár cipőt és két női alszoknyát elloptott. Kihallgatása alkalmával nemcsak, hogy nem tagadta a terhére rótt bűncselekményt, hanem számat adott a rendőrségen egy másik hasonló lopásról, melyet néhány hét előtt B. M. Monostori-ut lakos házában követelt el, honnan a padlásról több ruhaneműt lopott s azokat el is zálogosította. A karosult azért nem tett ekkor feljelentést, mert a lopás idejében nem volt itthon s csak most, a rendőrség után értesült a házában elkövetett lopásról. Berkit a rendőrség letartóztatta és megindított a ellene az eljárás.

— (Keztyűvarró iskola Kolozsvárt.) Husz tanu ó részére folyó évi augusztus hó elsőjén új tanfolyam nyílik, melyre 13—20 év közötti leányok felvétetnek. A keztyű-szabászathoz tanoncul 13—16 éves erős és értelmes fiuk szintén felvétetnek. A feltételek megindhatók Hubay Károly keztyűgyárosnál, Mátyás király-tér 7.

— (Siketéma szerelem.) Érdekes pár jelentkezt tegnap hazaságra a nagyváradi anyakönyvvézelet hivatalában. Két siketnémából áll a szerelmes pár, sem a vőlegény, sem a menyasszony nem mond el egymásnak előszóval szerelmes szót, legfeljebb azon a nyelven, a melyen hang

és szó nélkül is mindent megértene. Tegnap Lajos és Vadas Rozália a két siket-néma. Tegnap együtt voltak fenn a város-házán és megértették, a leány anyjának segítségével, hogy házasságra ohajtának lépni. Három hét múlva meglesz az érdekes pár esküvője is.

— **(Titokzatos gyilkosság.)** Mint brassói tudósítók jelentik, ott egy rémes eset tartja néhány nap óta izgalomban a lakosságot. A rendőrség ugyanis jelentést kapott, hogy Száraztőmősen egy veremben a járőrként két, véres poronddal és földtörmelékkel befödött holttest fekszik. A hatóság megbízásából Branovaczky Gusztáv v. orvos és Reinisch János rendőrbiztos tüstént megjelentek a helyszínen, a hol fákilyalítás mellett felkutatják a vermet és az esetről jegyzőkönyvet vettek fel. A titokzatos ügyben megindították a nyomozást.

— **(Egy hamisjátékos gróf.)** A berlini lapok a következő jelentést közlik Schneidemühleből: Ma hoztak titélet több napi tárgyalás után a Buinski grófok perében. Buinski János grófot játék közben való csalás kísérletéért és párbajra való kihívásért három havi börtönbüntetésre és 3000 korona pénzbüntetésre, továbbá egy havi várfogság büntetésre ítélték. Buinski Boleszlav grófot felmentették. Buinski János grófot hatvanézer márká óvadék fejében szabadlábon hagyták.

— **(Azt hitte, hogy béka van a gyomrában.)** Az öngyilkosságok krónikájában is ritkaságszámba megy az az eset, a mit Debreczenből jelentenek. Balku József fiatal életérő 38 éves embert a képzelt béka halálába. Oly fájdalommal panaszkodott, melyeket csupán a képzelt béka teremtett, a melyet azonban csodálatosképpen érezni is vélte. Utóbb már azt hitte, hogy a gyomrában eleven béka van és az okozza a fájdalmakat. Természetes, hogy az ilyen állítás ellen minden orvos tiltakozott, a mi nemhogy megnyugtatta volna Balkut, hanem ellenkezőleg fűthősítette. Buskomorrrá lett. Örökig elidőzött magában s ilyenkor mindig betegségével foglalkozott. Így elidőzött meg benne az öngyilkosság gondolata, melyet tegnap délután végre is hajtott. A pajta ajtajának sarkára felakasztotta magát s mire észrevették, már meghalt. — Balkut özvegy édes anyjának Honvéd-utcai lakására szállította a rendőrség, a honnan temetni is fogják. Az öngyilkost feleségén édes anyján kívül három kis gyermeke gyászolja.

— **(A befalazott testvér.)** A brüsszeli bíróság tegnap tárgyalta Bukrey kereskedelmi tanácsos és ennek nővérének bűnpörét, kik ellen egy névtelen feljelentés azt a vádat emelte, hogy rég halottnak tett bátyjukat befalazták a pincébe, hol évek óta elzárva tartják. A névtelen feljelentést eleinte nem merté figyelmeztetni a rendőrséget, mert a kereskedelmi tanácsos oly jó hírűnek örvendett, hogy a rendőrség véleménye szerint, hozzá a gyának meg csak árnyéka sem férközött; de mert a névtelen feljelentések folyton megismétlődtek, a rendőrség kénytelen volt megjelteni a házkutatást. Midőn a hatóság emberei lementek a ház pincébelyiségeibe, egyszerre valami fűvölő ártatlan hangot hallottak, mely egy fal mögől hangzott. Miután semmi felelejtőt nem találtak, csakánnyokkal felbontolták a falat s egy kis, alig másfél méternyi elkerített óduban egy borzalmas kinézetű alakot találtak, kinek óriási haja és földig érő szakálla volt, míg egész teste egy le volt soványodva, hogy csak bőr és csont volt az egész ember. Midőn megzöritették, állatias hangok törek ki belőle s az embert beszédre nem érte meg s egyáltalán azt a benyomást keltette, mintha nem is ember, hanem állat lenne. A megjött nyomozás kiderítette azután, hogy a befalazott ember 1868. óta, tehát 36 évig volt a pincébe befalazva s fényűző baltja a kereskedelmi tanácsosnak, ki azért tette őt el a láb alól, hogy annak tetemes vagyonát, miután halottá nyilvánította — ő örökölje. A rendőrség a kegyetlen testvéreket azonnal letartóztatta s a belga állami ügyesség gyilkosság kísérlete és súlyos testi sértés büntetése miatt rendelte el ellenük a bűnvizsgálatot s ez ügyben nem sokára megtartják a főtárgyalást.

— **(Egy álomért a halálba.)** Schorka Margit 21 éves varróleány, egy kőbányai nyugalmazott vasúti tisztviselő egyetlen leánya a minap a varrodájában forgópisztolytal halántékán lőtte magát és nyomban meghalt. Az öngyilkosságot az előzmények tessék érdekessé. Még tavaly álmodta a leány, hogy nem éli túl születése napját. Ezt az álmát minden ismerőseinek elmondta, kik valahányszor a kisasszony mindinkább izgatottabb lett és minél közelebb volt a rá nézve végzetesnek hitt nap, annál komorabb és magába zárkózottabb volt. Néhány héttel az előtt már a műhelyben is gyéren érintkezett társnőivel és ott-hon szótlanul és rendkívül érzékenyen viselkedett. Tegnapelőtt, születésnapján, mitsem szólva elment hazulról a varrodába, a hol ebédszünet alatt halántékán lőtte magát. Nyomban az eset után értesítették a szerencsétlen leány atyját, kit az eset leánya különös viselkedése folytán nem is lepett meg. Temetése óriási részvétel mellett tegnap ment végbe Kőbányán.

— **(Rejtélyes gyilkosság.)** A galíciai hatarszelein fekvő Podszkie árva-megy közszé előtt egy meggyilkolt ember holttestére akadt a minap az arra cirkáló csendőrség. Az uri ruhába öltözött halott ruházatában semmi felele írást nem találtak, amiből személyazonosságát meg lehetett volna állapítani. Aranyára és lánc és száz koronánál több készpénz volt a halott zsebében, amit érintetlenül találtak meg a csendőrség. A hatóságai közegeknek első te-

kintetre az volt a véleményük, hogy az illető öngyilkosságot követett el, de ezt a feltevést csakhamar megcáfolta az a körülmény, hogy a golyók, amelyek megölték, hátulról érték. — Tehát kétségtelen volt, hogy gyilkosság történt, még pedig valószínű bosszúból. A rejtélyes ügyben megindított nyomozás számai átvetettek a galíciai határon. A csendőrség ugyanis, hogy a gyilkosságra némi tájékozást szerezzenek, kihallgatták azokat a pásztorokat és földművelőket, akik a gyilkosság idején azon a környéken tartózkodtak. Ezek közül egy Andruszko János nevű pásztor, továbbá egy Lebo Antal nevű földműves a következő felvilágosítást adtak a nyomozó csendőröknek: E hó 16-án délután egy parasztkocsi sebes hajtással ment át a galíciai határon. Alig hagytaék el a hegyléteit, egy kanyarultnál a kocsi nekiütközött egy kiálló sziklának és felfordult. A kocsiiban egy ur és egy nő ültek. Ezek a mint a kocsi felfordult, felugrottak és gyalog futottak tovább az erdő felé, a hol eltűntek. — Alig fél óra múltán egy másik kocsi és érkezett ugyanazon az úton s amikor az eltört kocsizhoz értek, leszállt a kocsi két ur. Ezek sokáig beszélgettek az eltört kocsit tulajdonosával; azután pedig gyalog indultak utra abban az irányban, a merre az előbbi utasok eltűntek. Este nyolc óra tájban tért vissza ez a két ur az erdőből; mugukkal hoztak egy uruház nőt is, akit ruházatról annak ismertek fel, aki a törtört kocsin érkezett. A két ur és a nő felültek a kocsijukra és a kocsijuk után költöztek az eltört kocsit is s azután ugy hajtottak vissza Galícia felé. Ez adatokból a csendőrség megállapította, hogy a megölt ember bizonyára szerelmi drámának lett áldozata. Ennekölvga a további nyomozást a galíciai Zvordon községben folytatták, mert a meggyilkoltak és a gyilkosokat odaváló kocsisok hozták.

— **(A meggyilkolt orosz kormányzó.)** A tegnap-élt meggyilkolt Andrejev helyettes kormányzó a tizedik, a ki ellen II. Miklós cár uralkodása alatt merényletet követtek el. Andrejev roppant szigorú ember volt, méltó utóda Calyoin hercegnek, a volt kaukázusi kormányzó-nak, akire egyszer szintén rálőttek. Hogy az orosz vezető egyéniségét mindeme jelenségéből nem okulnak, az mindenütt máshol feltűnést keltene, csak Oroszországban nem, a hol felejtene és nem tanulnak, a tetteit még mindig nem fedezték fel, a mi annál csodálatosabb, mert a merénylet népes helyen történt és a gyilkost többen látták menekülni.

— **Orfeum a Biasiniban.** Tegnap este előkelő közönség jelenlétében folyt le a Biasini szállóban levő orfeum előadása. A társulat, mely kiváló erőkből áll, mind népszerűbb lesz. Grünau a kiváló komikus napról-napra újabb slágerekkel mulattatja a közönséget. Tegnap lépett fel először a mult évről jól ismert Paul y a y Mici énekesnő, akit a nagyon melegen fogadtak a közönség. Ma új bohózat kerül színre. Címe: „Kohn párbajozik és egyike a legkacagtatóbb daraboknak. E hó 25-én jön a társulathoz Göndör Aurél, a kitűnő parasztkomikus új műsorral.

x **(Betegek tápláléka.)** Azon idők, a melyekben a betegségét helytelen és hiányos módon kezelték, a mikor még azt hitték, hogy a betegnek csak levest kell nyújtani, hála istennek, elmúltak. A modern anyagcsere tudomány oda hatott, hogy mindazon betegségek folyamatánál, melyek erővesztéssel járnak, a főfeladat a testet súlyában megtartani és oda-hatni, hogy a test anyagának vesztesége lehetőleg teljesen pótolassék. Ez csak könnyen emészthető és lehetőleg fényértartalmu táplálékkal érhető el, a mi ideális módon a Soma-toseban foglaltatik. — Célja tápláló anyagokat győnge gyomor útján a szervezetbe juttatni. Kiváló mértékben fokozza az étvágyat és azon előnnyel bír, hogy könnyen oldódó, iz és szagtól ment, a miért a betegnek tudtán kívül is nyújtható.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, csütörtökön, július 21-én:

Stern Izsák, a házaló zsidó.

Énekes bohózat 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, pénteken, július 22-én:

Aszalay uram leányai.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Gyöngyi Izsó föllépésével: Stern Izsák, a házaló zsidó.

Péntek: Aszalay uram leányai.

Szombat: Először: A régi szerető.

Vasárnap: A régi szerető.

* **Színházi képtelenség.** Tegnap este ismét az a régi dolog került színre a nyári színházban. Az előadásnak csupán Gyöngyi Izsó föllépése adott jogosultságot, ki e szerepében klasszikus alkítást produkál és magyar Fregoli paródiája egyike a legikerülőbb művészi munkának. A közönség ki nem fogott a kacagásból és az egész előadás alatt meleg szeretetteljeleivel ünneplte a kiváló komikust.

* **Gyöngyi Izsó bucsuföllépése.** Gyöngyi Izsó ma este bucsuzik a kolozsvári közönségtől „Stern Izsák, a házaló zsidó” c. énekes bohózat címszerében. A kiváló komikus a darab harmadik felvo-

násában el fogja énekelni az ő emlékeztető „kacagó kuplé”-ját. Mellette Laczkó Aranka, Gál Janka, Szakács Andor, Váradiné, Hegedűs Szerafin, Szentgyörgyi, Dezséri, Nagy Imre és Bézei játszik a főszerepeket.

* **Aszalay uram leányai** ez a pompás vígjáték kerül pénteken színpadra Gyöngyi Margittal, Gál Jankával, Laczkó Arankával, Dezsérről és Szakácsal a főszerepekben.

* **A régi szerető.** Géczy István új népszínműve szombaton kerül nálunk bemutatásra.

* **A hét Slézinger.** Faragó Jenő és Feld Mátyás nagy sikert aratott énekes bohózat lesz a nyári színház legközelebbi ujdonsága. A kitűnő humorral megírt darabnak, mely a fővárosban huszonöt előadást ért meg, a jövő héten lesz nálunk a bemutató előadása.

Táviratok

Királyi kihallgatások.

Bécs, július 20.

Ő felsége ma kihallgatáson fogadta József Ágost főherceget és Burrián közös pénzügyminisztert.

Franciaország és a Vatikán.

Budapest, július 20.

Párisból jelentik: A mai minisztertanácsban Delcasse indítványára elhatározták, hogy amennyiben a Vatikán nem vonja vissza a két francia püspöknek küldött rendelkezést, Franciaország megszakítja a diplomáciai összeköttetést.

Egy román izgató pöre.

Budapest, július 20.

A kir. Kuria ma tárgyalta Moldován Vazul izgatási pörét, kit többek között a kolozsvári kir. törvényszék izgatásért 4 havi államfogházra és 1000 korona pénzbüntetésre ítélt.

A kir. Kuria elutasította a beadott semmisségi panaszokat.

Az elítelt — büntetésének kitöltése céljából, már néhány hónap óta lakója a kolozsvári fogháznak.

Krüger temetése.

Budapest, július 20.

Londonból jelentik: Krüger hármas koporsóba helyezett holttestét a jövő héten szállítják el Transvaalba.

A konstantinápolyi nagykövet lemondása.

Budapest, július 20.

Berlinből jelentik: Balice báró, osztrák-magyar nagykövet lemond megbízásáról. Utódjául Burriant emlegetik.

Tűzveszedelmek.

Torda, július 20.

A város nyugati oldalán, ma déli 12 órakor nagy tűz ütött ki, mely hat házat mellékhelyekkel együtt elhamvasztott. Délután 3 óra tudták csak a tüzet nagy erőfeszítéssel lokalizálni. — Az oltási munkálatok közepette egy egyen a kutba esett, de szerencsésen kimentették. A nagy szélvihar ropantul megnehezítette a mentési munkálatokat, a mihez hozzájárult még az is, hogy a szárazság következtében a patakok és kutak ki voltak száradva.

Déva, július 20.

A szomszédos Felső-Erőcsér közszé határában levő erdő immár tegnap óta lángban van. Eddig 150 hold erdő égett le és a falu népe megfeszített erővel dolgozik a veszedelem elhárításán, mert immár a község is veszedelemben forog a nagy szélvihar következtében.

B-Csaba, július 20.

A szomszédos Füzes-Gyarmat községben 20 holdnyi területen leégett a gabona és takarmány.

Az orosz—japán háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, július 20.

Pétvárról jelentik: A hivatalos lap azt jelenti a Vyborg-féle ezrednek tegnap Novgorodban történt megtekintéséről, hogy a cár beszédet intézett a tisztkezh, amelyben abba vetett bizalmának adott kifejezést, hogy a távol Keleten, mint mindig, megszerzik uralkodójuk köszönetét és méltók lesznek a névre, a melyet viselnek vállalkozón. A katonáknak azt kívánta a cár, hogy

a hazáért való küzdés után egészségesen térjenek vissza.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökségnek jelentik Dacsaoból 18-áról: A helyzet változatlan. Az orosz előőrsök mintegy 15—20 versznyeire állanak innen. Tegnap kisebbszertű előőrsi csatározás volt, de a japánok különben csöndesek. Orosz kémek jelentik, hogy a japánok dél felé vonultak vissza.

A Times arról értesül Tokióból tegnapi kelettel, hogy a Liao-folyót, melyen egy orosz ágyúnaszád és egy torpedónaszádrömböl van, hír szerint három japán torpedónaszádrömböl elzárta. A Times másik tokiói jelentése szerint az oroszok Korea északkeleti részében utakat készítenek és a Tumen folyót áthidalják. Különben is készülődnék, miből nagyobb csapatok érkezésére lehet következtetni.

A Daily Chronicle jelenti Inkauból: Oku tábornok Kaipingban megerősítésekre vár, melyek hét japán cirkáló védelme alatt Port-Arthuról északra szállanak partra. E hétre jelentékeny események bekövetkezését várják. — Az orosz rubel értéke csökkent.

Pétvárról jelentik: Az orosz távirati ügynökség jelenti Liaojangból tegnapi kelettel: Azt jelenti Tkavuanból, hogy Boris Vladimirovics nagyherceg részt vett a július 16-iki ütközetben.

Berlinből jelentik: Az e hó 17-iki nagy ütközetnél a japán lovasok egész Mukdenig üldözték a megfutamított oroszokat. 2000 orosz és 800 japán esett el ebben az ütközetben.

Aru- és értéktőzsde.

Budapest, július 20.

Budapesti gabonátőzsde.

Változatlan árak mellett elkel 58.000 mm. buza, rozs 5 fillérrel magasabb, tengeri zab változatlan.

Felmondott 2000 mm. buza július hó 25-én leendő átvételre. Az 1904. évi július hó 17. esti 6 órától július 18. esti 6 óráig Budapestre.

Érkezett:	Elszállított:
Buza... 11340 mm.	Buza... — mm.
Rozs... 203	Rozs... —
Arpa... 1432	Arpa... —
Zab... 793	Zab... —
Tengeri... 610	Tengeri... 6913
Répe... 3990	Répe... —
Liszt... 204	Liszt... 23770
Korpa... —	Korpa... 1487
Összesen: 18572 mm.	Összesen: 32170 mm.

A határidő üzlet.

A határidőüzlet szilárd árakon nyílt meg, az üzlet folyamatában mutatkozott bővebb kínálat mellett esendült és kissé olcsóbban zárult.

	Kezdeté	Változás
Buza okt.	927	931—930
Buza	—	—
Buza ápr.-re ...	966	970—969
Rozs ápr.-re ...	—	—
Rozs májusra ...	—	—
Rozs októberre ...	715	719—717
Zab májusra ...	—	—
Zab októberre ...	672	667—669
Tengeri aug.	590	592—591
Tengeri szept.	602	605—603
Tengeri máj. 1905.	625	628—625
Tengeri	—	—
Répe	—	—
Répe aug.	10.40	10.40—10.50

REGÉNY.

Az al-mandarin.

Írta: Hyan Hans.

Fordította: Jeanette.

Amerikai—chinai detektiv-regény a jelen-korból.

XI.

(46)

A mandarin koporsója.

— Bocsásd meg uram, legálázatosabb szolgádnak, de a rabszolga, ki én vagyok és ki ruhád szegélyét megcsókolni is érdemtelen, meg akarta előbb nézni, nem-e mégis talán valaki más vesztette el ezen gyönyörű könyvet.

— E most díjat akarsz e találadóért, nemde? Nos mennyit?

— Határozd meg magad uram és légy meggyőződve, hogy bölcsességednek alá-rendelem magam!

Mindjárt bebizonyult azonban, hogy mily türes és kevéssé komoly volt ezen chinai ígéret. Mert mikor Arabella a chinainak az igazán nem csekély ötven dollárt felajánl — gazdagságban nevelkedve, B-la maga is valóban csak borraival gondolta és mint ilyen, nem is szándékozott többet adni — ekkor a chinai azonnal visszaránta a kezével odanyújtott pénzárcait.

— Tréfálsz nemes uram ama nyomorúságos teremtménnyel, kit jogosan rongyos szárnak nevezell!

Az öreg gazfickó emellett alázatosan mosolygott.

— Egy ily értékes tárcáért azonban az összeg, melyet megnevezni szives voltál, nagyon kevés... Igen, valóban Tu-vang (a föld Istene a chinaiaknál) tudja fel szíleim sirját és rabolja el a velük sirba tett ék-

szereiket, ha képes vagyok ily csekély kárpótlásért ezen erekiyt a kezemből kiadni! Nem, nem nemes parancsolóm, könyörgök hozzád, nagylelkűséged ferdülj felem és juttas feleslegedből valamivel többet nekem, nyomorultnak. Gondolj kérlek arra, hogy egyszer már ama vesztélyes ember elfogatásánál jó szolgálatot tettem neked!

— Ezért nem fizettek-e már meg he?

Te öreg opiumszívó, de mit cirakodom itt veled! Itt van száz dollár! És most ide a tárcát, vagy pedig feljelentlek talált tárgy megtartásáért.

— Kissé keményen bánssz velem, kegyelmes jeltörvöm!

A chinai eközben egyik kezével a tárcát nyújtá, a másikkal a pénzt vevé el.

— Légy azonban mindezért meggyőződve, hogy úgy tisztellek, mintha szíleimmel közeli rokonságban állnál és térdreesve kérlek érteit, ha én öreg, hasznavehetetlen ember, ismét szolgálatodra lehetek.

Azután eltávozott dörmögve.

Midőn Miss Jakland még az időközben papírburkolatától megszabadított tárcát kezében tartá és a szálloda bejárata előtt állt, egy arra rohanó alakból meglökett és a tárcá kiesett a kezéből.

És közben nagyot koppant és a fel-emelésnél a németnek egy, látszólag rossz arcképet látta benne.

Kifogástalan nevelése nem engedte meg, hogy ezenkívül egy pillantást is vessen a lejezt tárcába, hanem visszament a szállodába és a lifttel megegyezzer felment Pretorius Pálhoz, hogy ennek tulajdonát visszaadja. Egyszermind azon szándék is vezette, hogy tudtára adja, Newyorkba való visszatérését.

Pál szobájában ült és írt.

Arabella belépénél felugrott és kiáltá:

— Ah ez nagyszerű, Mr. Reddersen, éppen egy levelet akartam önnek küldeni, illetve az írást itt hátra hagyni, az esetre, ha ön elment volna... Mr. Bonners, fő-szerkesztő, ugyanis itt volt és szeretné önt megismerni.

— Mr. Bonners, Newyorkból?

— Igen és megkelltem ígérnem, hogy megismertetem önnel!

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfőadós:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉ R.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy fényképészeti műtermemet előbbi helyén

Wesselyényi Miklós-utca 3. sz. alatt

a mai kor igényeinek megfelelően berendezve újlag megnyitottam és a legmodernebb gépekkel felszereltem.

Műhelyemben készülnek a legkisebb alaktól a legnagyobb nagyságig, egy fényes mint mált kivitelű platin képek, aquarell és olaj festmények, nagytasok. Elvállalom házon kívüli csoport, táj- és épületek felvételét. Társas vagy családi képeknél nagy árkedvezmény. — Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról előre is biztosítva, maradok teljes tisztelettel

Csizhegyi Sándor,

3174 27—*

fényképész.

Nagy szövetáru raktár.

Moskovits Berta örökösének saját házában.

Deák Ferencz-utca 40. szám.

Alólírott, mint a Moskovits Berta örökösök nagy szövetáru raktárának üzletvezetője, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a szezon előhaladása miatt, a cég rendkívül olcsó és előnyös bevásárlásokat eszközölt úgy a külföldi, mint a hazai posztógyárakból. Ennélfogva Moskovits Berta örökösaink, eddig is jóhírnékú raktár szövetáru raktárában, minden színben és minőségben, külön férfi és női szövetek és vázletekben kaphatók. Éppen most érkeztek rendkívül finom ízlésű nyári szövetek a fürdő szezonra. Uraknak és hölgyeknek egyaránt nagy választék áll rendelkezésükre.

Finom fekete szövetek jutányos áron kaphatók.

Maradék szövetek előnyös bevásárlása folytán, abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy azokat verőimnek nagyon olcsó árban árusíthatom.

A nagyérdemű közönség szíves látogatását kéri

Zauderer Salamon,

2012 95—*

mint

a Moskovits Berta örökösök üzletvezetője.

Ping-Pong (asztali tennis) és Croquet-játékok.

TENNIS-felszerelések!

Lawn-Tennis teljes felszerelések 80 k. tól feljebb.
Lawn-Tennis Raketek a világhírhírt bostoni Wright and Dison cégétől „The Star“, „The Hub“, „The Longwood“, „The Park“, „The Champion“, „The Surprise“ darabonként 6 koronától 40 koronáig minden súlyban.
Raket présék 1, 2 és 4 rakethez.
Raket tokok vitorlavászonból és vízmentes Gummi szövetből 2 kor. 50 fillértől 8 koronáig.
Raket állványok egyszerű és fényezett kivitelben.
Raket konserváló olaj és lack.

Gummihevely és szalag raket nyélre.
Tennis-hálók kenderzsinóból – kátránnyal vízmentesítve, a legegyszerűbbtől a legjobb kivitelig, ugyancsak feszítősodronnyal.
Hálófeszítő oszlopok és feszítő kötelek.
Tennis-pálya bekerítő háló kenderzsinóból, kátránnyal, vagy horgonyodronnyal méterenként.

Schuster Emil

Norinbergi, díszmű, játékaru, sport, vadászati- és fényképezési kellékek áruháza
Kolozsvárt, Mátyás király-téren,
gr. Rhédey-palota, a New-York szállodával szemben.

Tennis labdák:

Championship F. H. Ayers „The Falcon“
„The Standard“ Wellfried Terrakotta
„Star“ Wellfried Regulation bevont

Labdaszedő hálók, Labdagyjűtő kosarak, Pályajelzők stb.

Tennis cipők Gummi vagy bivalybőr talppal, ingek, övek, sapkák és kalapok

Utazási cikkek: 2613 343/360

Plaidek légpárnák, kézi és ládabőröndök, kocsitakarók stb. stb.

Fényképező készülékek!

Állványos, kézi és zseb fényképező gépek!

Minden méretű:
Fényérzékeny üveglemezek:
Lumier Ideal „AGFA“
Germania Ringler kifejllesztő, rögzítő és színező
Agfa Schleisner vegyszerek, oldatok.
Heliös E. Schaterra.
Kodak és Agfa görbelfilmek

Fényérz. másoló-papírok:

Dr. Kurz matt és fényes Celloidin papírok.

Dr. Leiner-féle fényes és matt Celloidin papírokban és felvágva!

Celloidin- és Brom-élesztő levelező lapok.

Velox, Lenta, NPG, Germania, Electro, Bromézt papírok.

Fényképezési lámpák, másoló keretek, üveg és porcellán fürdőstő talak, Cartonok, Passepartoutok és filbumok stb.

Ugyancsak a fényképezéshez szükséges – itt fel nem sorolható – kellékek dúsz választékban találhatók.

Valódi angol- és francia illatszerek!

Állandó nagy raktár Grammophonokban és gramphon-lemezekben

Az új telepen:

az Attila- és Vörösmarty-utczában

villa-telkek eladó!

— Bővebb értesítést ad: —

Orbók Mór

áll. tanítóképző int. igazgató,
(Magyar-utca 17. szám alatt.)

3418 1-10

A Budapesten székelő Hazai Leszámitoló- és Takarékszövetkezet

előnyös feltételek mellett folyósít 1/4-évenként, 2 1/2 vagy 5 év alatt, avagy 60 és 120 havi részletekben törlesztendő annuitásos

SZEMÉLYHITELT

állami, közigazgatási és magánhivatalnokoknak, valamint katonatiszteknek, kereskedőknek és iparosoknak; továbbá

TÁRCAHITELKÖLCSÖNT

nyújt kereskedőknek; ugyancsak

JELZÁLOGHITELKÖLCSÖNÖKET

10 évtől 65 évig terjedő visszafizetésre bármilyen összeg erejéig engedélyez egy elsőrangú hazai pénzintézet útján a legkedvezőbb feltételek mellett.

3406 Bővebb felvilágosítással szolgál: 4-15

kolozsvári vezérképviselőnk

Kolozsvár, Ferencz József-ut 2. sz. I. em.

Elsőrangú könyvnyomdai

Ujság kiadó-vállalat!

GOMBOS FERENCZ

KÖNYVNYOMDÁJA

KOLOZSVÁRT, EGYETEM-UTCZA 7.

Telefon-

szám

204.

Telefon-

szám

204.

Gazdagon felszerelt könyvnyomdám-ban gyorsan, izléssel és a legújatnyosabb árban készítek el bármilyen könyvnyomdai munkákat, ugymint:

- irodalmi műveket,
- tankönyveket, tudományos és szépirodalmi folyóiratokat, napi, heti- és havi lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, üzleti könyveket; — ugyancsak eljegyzési kártyákat, névjegyeket, meghívókat, falragaszokat stb. stb.

Mint szakember, ki a nyomdászatot tanultam, az erdélyi részekben a mai napig is a legjobb hírnévnek örvendő könyvnyomdám négy gyorssajtóval és a legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő betűanyaggal szereltem fel, úgy, hogy bármilyen könyvnyomdai munkák izléses és szakszerű kiállítása tekintetében nemcsak a helyi és vidéki, hanem bármely elsőrangú fővárosi könyvnyomdával szemben is kiállok a versenyre.

Minthogy pedig könyvnyomdám magam személyesen vezetem, a nyomdai munkákat megrendelő közönség egész bizalommal fordulhat nyomdámhoz, mert úgy a szép és csinos kiállítás, mint az árak tekintetében a legnagyobb megelégedésére lesz mindenkor kiszolgálva.

Bármilyen kis- vagy nagyszabású vidéki megrendeléseket leggyorsabban és kifogástalanul eszközölök.

Ugyancsak a nagyérdemű olvasó közönség szíves figyelmébe ajánlom

„UJSÁG“

függetlenségi és 48-as Kossuth-párti politikai napilapomat, mely önálló vezércikkjein kívül, távirati- és telefon-jelentéseivel a legkorábban, a budapesti lapokat is megelőzve, számol be mindenkor olvasóinak.

Előfizetési árak:

Egész évre 24 kor.
Fél évre 12 „
Negyed évre 6 „
Mutatványszámok 8 napig ingyen és bérme.

A n. é. közönség nagybecsű támogatását és kizámlát továbbra is kérve teljes tisztelettel

Gombos Ferencz

nyomdatulajdonos,
az „UJSÁG“ pol. napilap kiadótulajdonosa.

Könyvnyomdám ez évi okt. hó 1-én áthelyezem Deák Ferencz-utca 12-ik szám alatti (Adler-féle) saját házamban e célra épülő külön helyiségbe.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSÉG.

	Mai záró árfolyam	
	Pénz	Áru
Államadósság, közkölcsön.		
Magyar aranyjárdék 4 1/2%	118 75	119 25
„ kor. járdék 3 1/2%	89	89 50
„ kor. járdék 4%	97 15	97 55
„ kor. járdék 3%	82	83
Áll. köl. vaskapucéj. kr. 3	206	209
1870. nyerevény kölcs. 100 frt	101 50	101 50
Horv. Szlav. reg. kárt.-kötv. 4	98	99
M. földteherment. kötv. 4	98 50	99 50
Horv. Szlav. „ 4	162	165
Tiszai és szeg. nyer. köl. 4	101	102
Horv.-Sz. jelz. föld. kötv. 5	98 75	99 25
Convertált adom. koronaj. 4	99 75	100 25
Egyes osztr. jár. papír. 4	99 75	100 25
„ „ „ „ „ 4	99 75	100 25
Osztr. aranyjárdék 4	118 50	119 50
„ koronajárdék 4	99	99 50
„ áll. sorsj. 1854. 3	185	195
„ 1860-ból 500 frt 4	152	154
„ 1860-ból 100 frt 4	182	185
„ 1864-ből 100 frt 4	258	262
„ 1864-ből 150 frt 4	258	262
Bos.-hercz. orsz. k. 1895. 4	95 70	96 70
„ „ vasuti 1893. 4 1/2%	100 25	101 25
„ „ 1902. 4 1/2%	100 75	101 75
Budapest főv. kölcs. 4 1/2%	96	96 75
Bdpest székes főv. kölcs. 4 1/2%	96	96 75
Temes-Béga v. szab. köl. 4	97	98
Záloglevelek, elsőbbségek.		
Belv. tkp. r. t. kor. ért. 4 1/2%	100 50	101 50
Egyesült főv. tkptar 4 1/2%	100 25	101 25
„ korona ért. 4	98	99
Kisbirt.-orsz. földh.-int 34 év 5	102 25	103 25
„ 50 1/2 évre kor. ért. 5	102 25	103 25
„ 50 1/2 évre — 4 1/2%	101	102
M. agr. és j. szőlőköt. 4	96 75	97 75
„ járdékjegy 4 1/2%	101 25	102 25
„ zaloglev. k. 4 1/2%	100 75	101 75
M. földhitel oszt. ért. 4 1/2%	—	—
„ 41 é. 4	99 30	100 30
„ kor. é. 50 évre 4	98 75	99 75
„ kor. é. 63 évre 4 1/2%	88 10	89 10
„ szab. és talajjav. 4	98 20	99 20
Magy. jelzálog-hitelbank 4 1/2%	100	101
„ ugyanaz 50 évre 4 1/2%	100	101
„ 50 évre kor. é. 4	98	99
M. orsz. közp. t.-p. 4 1/2%	100	101
M. t.-p. k. jelz. bankja 4 1/2%	101 25	102 25
„ közs. kötv. 4	101	102
„ 4	98	99
Pesti haz. tp. közs. k. 4 1/2%	100 25	101 25
„ 50 évre kor. é. 4	98 50	99 50
Pesti m. keresk. bank 4 1/2%	100 25	101 25
„ 50 évre kor. é. 4	98 25	99 25
„ közs. k. viszf 110 frt 4	107	108
„ 105 k. 4	99 50	100 50
Adria tergerh. r. t. 4 1/2%	100	101
Bpest-köz uti v. t. 4	100 25	101 25
Bpest villamos v. vasut 4	96 50	97 50
Bpest-pécsi vasut 4	98	99
Kassa-oderb. 1889. ez. 4	111	113
„ 1889. ar. 4	118	119
Bankok részvényei.		
Angol-Osztrák bank 5 1/2%	279	281
Budapesti bankgyesület 5	104 25	105 75
Első magyar iparbank 5	336	340
Fiunei hitelbank 5	136	138
Hazai bank részv.-társ. 5	210	212
Hermes m. ált. v.-ü. r. t. 4	240	260
Horvát orsz. jelzálogbank 5	230	235
Magy. agrár- és jár.-b. rt. —	450	460
Magy. általános hitelbank 5	751	751 50
Magy. jeiz.-hit-bank l. kib. 5	507 50	508
Magyar kereskedelmi r. t. 5	565	570
Magy. kir. sz. Osztrálsorsj. 1800	1850	—
Magyar leszámítolóbank 5	452	554
M.-tak.-p. közp. jelz. bankja 5	1030	1090
Osztrák hitelintézet 5	634 50	640
Osztrák-magyar bank 5	1615	1625
Pesti m. keresk. bank 5	2800	2810
Takarékpénztárak.		
Belvárosi tak.-pénzt. r.-t. 5 1/2%	223	224
Budapesti III. kerületi Budapesti Erzsébetvárosi Bud. tp. és orsz. zalogk. rt. 419	425	—
Egyesült Bpest fővárosi Magy. ált. tak.-pénzt. rt. 2325	2315	—
Magyar orsz. központi 565	575	—
Pesti hazai első tak.-p. 21400	21500	—
Biztosító társaságok.		
Bécsi biztosító társulat 5 1/2%	445	455
Bécsi élet- és jár.-bizt. társ. 5	645	655
Első m. ált. bizt.-társ. 5	8275	8375
Fonciere pesti bizt. int. 5	242	244
Magy. jég- és vizöntb. rt. 5	325	333
„ Nemzeti baleset bizt. rt. 5	240	250
Pannónia vizöntb. int. 2200	2300	—
Gőzmalmok.		
Konkordia malom 180	190	—
Első budapesti malom. 1060	1080	—
Erzsébet malom. 430	435	—
Luiza malom. 220	230	—
Pesti henger malom. 800	820	—
Molnárak és sütők malma. 375	385	—
Pesti Viktória malom. 470	480	—
Külföldi vállalatok.		
Bp.-sztl.-lörinc téglagyár rt. 300	315	—
Egyes. tégl- és cement gy. 5 1/2%	90	95
Ész.-magyarorsz. köszénb. 5	226	230
F.-m. orsz. bányá és kohmü 5	550	566
Kőbányai gőztéglagy. rt. 940	980	—
Köszénb. és téglagy. rt. 458	462	—
Rákosi téglagyár —	150	—
Magyar aszfalt részv.-t. 5 1/2%	136	137
Magy. ált. köszénb. rt. 280	282	—
Magy. keramiak-gyár rt. 5	140	144
Salgó-tarjáni köszénb. 5	539	543
Ujlaki tégl- és mészegető 297	300	—
Első m. gazd. gépgyár rt. 5	150	166
„ Danubius m. hajógy. rt. 5	175	176
Ganz és társa v.-ö. r.-t. 3000	3050	—
Magy. vag. és gép. r.-t.		
Nicholson gépgyár r.-t. 205	215	—
Rima-mur. S.-t. vasmü r.-t. 5%	495 25	495 75
Schlick-féle gépgyár 350	360	—
Athenaum 195	200	—
Franklin-társulat 503	508	—
„ Pallas irod. és ny. r.-t. —	—	—
Pesti könyvnyomda r.-t. 2700	2800	—
„ Alt. vaggon-kölcsönző r.-t. 5%	630	650
Bihar-Szilágyi olajipar r. t. 30	310	—
Brassói cellulose gyár 36	375	—
Budapesti ált. vil. r.-t. 310	315	—
Első magyar betűöntő r.-t. 205	215	—
Első magy. gyapjum. gy. 600	—	—
Első magy. rész.-serfőző 2375	2475	—
Első magy. sertéshiz. r.-t. 475	495	—
Első magy. szálloda r.-t. 500	510	—
Fiunei vízshántó és kem gyár 2800	2700	—
Gschwind féle szeszgyár 975	1000	—
„ Hungaria műtrágya-gyár 215	22	—
Kőbányai polg. serfőző r.-t. 280	290	—
M. cukoripar részv.-társaság 1540	1580	—
Magy. vasuti forgalmi rt. 5%	345	348
Magyar villamossági r.-t. 5	289 50	291 50
Nemzetközi villamos társ. 5	560	565
Nemzetk. wag.-kölcs. r.-t. 5	518	538
Adriaai tenger haj. rt. 5	472	474
Budapesti közuti vaspálya —	—	—
„ „ „ „ „ 571	572	—
„ „ „ „ „ 340	350	—
Bpesti vill. városi vasut 5%	330	330 50
Bpest-ujpest-rksp. vill. vasut 175	185	—
Deii vasut 81	82	—
Cs. és kir. dunagözh. társ. 5%	850	860
Kassa-oderbergi vasut 4%	378	383
Magyar gácsországi vasut 5	404	406
Osztr. magy. államv. 5	636 50	637
Sorsjegyek.		
Bazilika sorsjegy 19 50	21 50	—
„ osztr. felülbély. 21	23	—
Bécsv. ny.-k 1874-b. 510	525	—
Budavári sorsj. 155	165	—
„ osztr. felülbély. 160	170	—
„ Jó szív. egyes. sorsjegy. 1	11	—
„ osztr. felülbély. 10	11	—
Magy. vörös-kereszt 27	29	—
„ „ o. felülb. 29	31	—
Olasz vörös-kereszt 42	44	—
„ „ o. felülb. 45	47	—
Osztr. vörös-kereszt 54	56	—
Osztrák hitelintézet sorj 465	475	—
Paiffy-sorsjegy 160	170	—
Pénznemek és váltók.		
Arany. magy. v. o. vert 11 35	11 43	—
Ném. b. bankj. (100 mrk.) 117 80	117 60	—
Franciaia bj. (100 frank) 95 02	95 32	—
Olasz bankj. (100 lira) 95 10	95 40	—
Papirrubel darabonként 2 55	2 54	—
Váltók London, 10 font st. 289 60	240	—
„ német bankp. 100. m. 117 32	117 62	—

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÖVJUK, IGYUNK

K-IMPÉR

RÉPÁTI

BÁTHORI-FORRAS ÉGVÉNYES GYÓGY-SAVANYÚVIZET

M. kir. Belső-ministeriumi rendelet 1901/VIII. 1880. szám.

Maculatur papír

egész ivben, csomagolásra igen alkalmas
kilonként 20 fillér, métermázsa vételnél
15 korona. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.